

Een 'grabbelbox' over participatie? Ja, natuurlijk!

Participatie van minderjarigen en ouders is één van de speerpunten van de hertekende jeugdhulp. Voor cliënten start participatie bij het eerste contact met een medewerker¹. Ze verwachten hulp die vertrekt vanuit een participatieve ingesteldheid en opstelling van de medewerkers en hebben geen behoefte aan hulp die aangestuurd wordt door regels, protocollen en methodieken.

Enkele jaren geleden gaven de cliëntvertegenwoordigers in het Intersectoraal Regionaal Overleg Jeugdhulp (IROJ) vorm en invulling aan de 'participatieve basishouding van de hulpverlener'. Nu neemt de werkgroep participatie van het IROJ West-Vlaanderen de draad weer op met de ontwikkeling van een praktijkgericht instrument: de grabbelbox.

Wat is het? Voor wie?

De grabbelbox bestaat uit 70 kaarten met vragen over de negen kenmerken van de participatieve basishouding. Ze doen je stilstaan bij je eigen handelen en laten je daarover reflecteren. Zo kun je als medewerker in de hulpverlening groeien, je houding bijsturen en dat bevestigen in jouw praktijk waardoor je cliënten maximaal laat deelnemen aan hun traject.

De grabbelbox is in eerste instantie ontwikkeld voor de jeugdhulp, maar kan gebruikt worden in elke setting waar hulp wordt verleend. Je kunt ermee aan de slag binnen je team, tijdens coachingsgesprekken, bij sollicitaties en zelfs op je eentje.

Hoe de grabbelbox gebruiken?

Sommige vragen of gebruikte termen kunnen op verschillende manieren geïnterpreteerd worden. Dat vormt op zich geen probleem. Het kan nuttig zijn begrippen uit te klaren en af te spreken wat je er onder verstaat.

Om het gebruik zo breed mogelijk te houden, wordt bewust geen rekening gehouden met de context waarin de medewerkers werken (vrijwillig, aanklampend, gedwongen ...). Soms lijken vragen op het eerste gezicht weinig toepasbaar of vanzelfsprekend binnen aanklampende of gedwongen hulpverlening. Maar ook in die context kun je reflecteren over je eigen houding en nagaan hoe je zo maximaal mogelijk participatief kunt werken.

Misschien past niet elke vraag binnen jouw werkcontext? Ga er gerust creatief mee om: vertaal ze naar jouw situatie of kies een andere vraag.

Ook inspirerend voor een gesprek met je cliënt over hoe hij/zij zich bejegend voelt ...

Het zou een meerwaarde zijn als de kenmerken van een participatieve basishouding ook besproken worden met cliënten. Niet praten onder hulpverleners over je houding ten aanzien van cliënten, maar praten mét cliënten over jouw begeleidershouding.

Durf vragen te vertalen naar een gesprek met je cliënten en wie weet haal je daaruit nog een heleboel verrijkende en zinvolle informatie.

... en voor directies, coaches, intervisoren, enz. om te reflecteren over het eigen handelen

¹ Met de term medewerker wordt verwezen naar alle medewerkers van een dienst of voorziening van onthaalmedewerkers, logistieke medewerkers, hulpverleners tot directie.

Een participatieve basishouding is net zo belangrijk voor een coach. Je kunt de vragen uit de grabbelbox omzetten naar jouw eigen houding tegenover hulpverleners of teams en bekijken welke rol de organisatie kan spelen om hulpverleners te ondersteunen in hun participatief handelen.

En dan nu: aan de slag!

De grabbelbox komt ook digitaal ter beschikking.

Hou hiervoor www.rechtspositie.be - rubriek inspraak en participatie - in het oog!

De werkgroep participatie van het IROJ West-Vlaanderen is benieuwd naar jullie ervaringen.

Deze kan je delen via de contactgegevens van de website rechtspositie: grabbelbox@opgroeien.be